

Nr 85.

Av herr **Torgén**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i visst syfte rörande s. k. socken- eller distriktsmagasinsfonder.

I en motion tillät jag mig år 1913 inom andra kammaren väcka förslag om de s. k. socken- eller distriktsmagasinsfondernas upplösning. Därvid påvisades dessa fonders förändrade natur, de stora olägenheterna vid fondernas förvaltning, de ofullständiga bestämmelser som finnas rörande förvaltningen och ännu mer beträffande dispositionen av fondernas avkastning m. m.

Utskottet kunde ej annat än erkänna vad som i motionen framhölls. Det erkändes, att ifrågavarande fonder till stor del förlorat sin ursprungliga betydelse, men rätt använda kunna hava en uppgift att fylla. Att en fördelning av fonderna till ägarna ej vore av någon större ekonomisk betydelse och lika svårt att fördela beloppet som den årliga avkastningen. Därvid bortsågs från att den ekonomiska betydelsen ej framhölls i motionen utan snarare tvärtom, och att en svår fördelning en gång av kapitalet ändock måste vara att föredraga framför ett årligt återkommande av den obetydliga avkastningen.

Utskottet framkom med ett mot förefintliga bestämmelser stridande förslag till disposition av avkastningen, men ansåg till sist att erforderliga kompletterande bestämmelser vore behövliga. Det ologiska slutet av ett förslag om anslag från utskottets sida kan endast förklaras av, att en nöjaktig utredning av denna svårlösta fråga fordrade mera tid än som stode utskottet till buds, varför det med ett avslag var lättast att komma ifrån frågan.

Det vore lättare att bevisa det fonder försvinna än att de i något enda fall visat sig vara till någon nytta och allraminst någon sådan nytta, varmed dessa fonder avsågs.

Det enda, som nu skulle vara en nytta, har oftast omöjliggjorts av att trävarubolagen blivit ägare till en stor del skatten. Avkastningen kan få användas till något ägarnes gemensamma intresse. Bolagen hava i regel inga sådana gemensamma med de få återstående självägna skatteägarna. Ej ens kristiden kan mig veterligen påvisa ett enda fall, där dessa fonder varit till nytta, men årligen återkomma alltjämt svårigheterna. Enda skälet för ett avslag å förslag om upplösning skulle vara, att ej nöjaktig utredning föreligger, och ser jag mig därför nödsakad att denna gång påkalla sådan, ehuru jag för min del är övertygad om, att en upplösning vore det enda riktiga och att detta borde berättigas dem, som så önska, såvida delägarna i övervägande skattetal förena sig därom i de fall en upplösning ej förhindras av befintliga villkor vid enskilda donationer.

Med stöd härav får undertecknad hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning om på vilket sätt det med socken- eller distriktmagasinsfondernas ursprungliga avsikter nytta kan erhållas eller upplösning av dessa fonder medgivnas i de fall detta ej förhindras av befintliga villkor vid enskilda donationer.

Stockholm den 13 januari 1920.

G. Nic. Torgén.
